

MANUÁL DUCHOVNÉHO A NÁBOŽENSKÉHO ROZVOJA

SCOUTS[®]
Creating a Better World

SCOUTS[®]
Creating a Better World

© World Scout Bureau
Education, Research and Development
Marec 2010

World Scout Bureau
Rue du Pré-Jérôme 5
PO Box 91
CH - 1211 Ženeva 4 Plainpalais
Švajčiarsko

Tel.: (+ 41 22) 705 10 10
Fax: (+ 41 22) 705 10 20

worldbureau@scout.org
scout.org

Šírenie obsahu je povolené
národným Skautským
organizáciám a asociáciám, ktoré
sú členmi Svetovej skautskej
Organizácie, musia však uviesť
zdroj.

MANUÁL DUCHOVNÉHO A NÁBOŽENSKÉHO ROZVOJA

„VŠETKY NAŠE PLÁNY SA TÝKAJÚ ZÁMERU
USMERNIŤ MLADÝCH VO CHVÍĽACH, KEĎ
OVPLÝVAJÚ NADŠENÍM, ABY SME ICH S JEHO
POMOCOU PODNIETILI K ROZVOJU VLASTNEJ
OSOBNOSTI. VĎAKA TOMU Z NICH VYRASTÚ
DOBRÍ ĽUDIA A UŽITOČNÍ OBČANIA.“

BADEN-POWELL

OBSAH

Úvod	5
------	---

ČASŤ A – VŠEOBECNÉ ZÁSADY

1 Vysvetlenie pojmov viera, duchovno a náboženstvo	7
2 Ciele vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja a základy skautingu	11
3 Skautská metóda a prístup k duchovnému rozvoju, „skúmanie neviditeľného“	17

ČASŤ B – ŠPECIFICKÉ ZÁSADY

4 Skautské stíšenie sa	23
5 Medzináboženský dialóg v skautingu	25
6 Duchovný a náboženský rozvoj na veľkých skautských podujatí	29
Zdroje a internetové odkazy	34

Úvod

„ÚLOHOU SKAUTSKÉHO HNUZIA JE PODPOROVAŤ MLADÝCH V OSOBNOM ROZVOJI, ABY NAPLNILI SVOJ FYZICKÝ, DUŠEVNÝ, SOCIÁLNY A DUCHOVNÝ POTENCIÁL, NIELEN AKO JEDNOTLIVCI, ALE TAKTIEŽ AKO ZODPOVEDNÍ OBČANIA A ČLENOVIA REGIONÁLNEJ, NÁRODNEJ, ČI MEDZINÁRODNEJ KOMUNITY.“ (STANOVY)

Účelom tohto manuálu je podporiť skautské organizácie v ich snahe o duchovný rozvoj svojich členov. Nevenuje sa však rozsiahlej polemike o jeho povahe, ale radí a predstavuje zásady, podľa ktorých treba postupovať pri návrhoch programov. Opiera sa pritom o charakteristiku duchovného rozvoja, ktorá niekoľkokrát odznela na Svetovej skautskej konferencii a je súčasťou mnohých uznesení a dokumentov.

Cieľom manuálu je zvýšiť sebadôveru skautských vedúcich a pomôcť im nájsť dobré spôsoby využitia skautských metód na podporu duchovného rozvoja. Poukazuje pritom na široké spektrum možností, ktoré sú mladým ľuďom dostupné v oblasti duchovného rozvoja.

Na počiatku druhého storočia existencie skautingu sa náš náboženský a spoločenský život v mnohom odlišuje od života svojho zakladateľa. Vďaka globalizácii sa zvýšila etnická i náboženská rozmanitosť. Vo väčšine rozvinutých krajín klesá záujem o náboženstvo a zároveň sa zvyšuje záujem o duchovno. Mnoho mladých však nepotrebuje hľadať na pozadí bezprostredných zážitkov hlbší zmysel. Z dôvodu postupného vzostupu náboženského fundamentalizmu sa duchovné a náboženské témy stávajú súčasťou politickej agendy. Na niektorých miestach sa zas ľudia naopak k náboženstvu vracajú. Skauting je na tieto situácie pripravený reagovať.

Skauting sa vždy zaoberal otázkami viery. Hnutie opakovane potvrdzuje, že princíp povinnosti voči Bohu je dôležitou súčasťou sľubu a zároveň nachádza spôsoby, ako ho priblížiť mladším členom. Zakladateľ však nepovažoval náboženstvo za súčasť skautingu, ale skôr za základný kameň, na ktorom následne staval.

Na Medzinárodnej konferencii skautov v roku 1924 bolo prijaté Uznesenie 14/24, v ktorom sa uvádza: „Zámerom skautského hnutia nie je oslabovať, ale naopak posilniť individuálne náboženské presvedčenie. Skautský zákon vyžaduje, aby skaut skutočne a úprimne praktizoval svoje náboženstvo.“

Skautské hnutie sa po celý čas usiluje združovať ľudí rôzneho vierovyznania. Medzi svojich členov počíta nábožensky zamerané, ale aj otvorené združenia. Táto rôznorodosť vzniká v dôsledku rozličných podmienok v rôznych častiach sveta, v ktorých sa skauting stáva realitou na základe spoločnej myšlienky skautského sľubu a zákona.

Príroda a jej duchovný rozmer sú podľa zakladateľa dôležitými nástrojmi na ceste k duchovnému rozvoju. V duchu skautskej metódy preto „pokrokový a podnetný program zahŕňa rozličné aktivity podľa záujmu jednotlivých členov, ktoré sa odohrávajú prevažne vonku, v priamom kontakte s prírodou. Medzi takéto aktivity patria rôzne hry, nadobúdanie nových zručností či verejnoprospešné služby.“ Skauting tak dokáže prispievať k duchovnému rozvoju mládeže.

Mladí potrebujú nadobudnúť znalosti v oblastiach duchovna, rovnako však musia rozvíjať svoju emocionálnu inteligenciu, fyzickú koordináciu a sociálne zručnosti. Potrebujú slovnú zásobu a gramatiku, ktorými dokážu pochopiť duchovno a kriticky uvažovať o svojich skúsenostiach. Potrebujú „preskúmať neviditeľné.“ Predkladaný manuál ponúka možnosti, ako využiť skautské metódy na pomoc mládeži v rozvoji spomenutých zručností.

Časť A - Všeobecné zásady

KAPITOLA 1 VYSVETLENIE POJMOV VIERA, DUCHOVNO A NÁBOŽENSTVO

Definícia viery, duchovna a náboženstva

Každý z pojmov viera, duchovno a náboženstvo možno vysvetliť hneď niekoľkými spôsobmi. V niektorých prípadoch sú považované za synonymá, no inokedy majú naopak opačný význam. Táto kapitola má za úlohu pomenovať základné významy uvedených termínov a umožniť tak, aby sa im v Programe pre mládež následne venovala pozornosť.

Autori publikácie Skauting a duchovný rozvoj (2001) sa pozreli na definíciu pojmov „duchovný“ a „náboženský“ v rôznych slovníkoch. Fórum WONDER vo svojej Správe o duchovne (2001) ukazuje, akými rôznymi spôsobmi môžeme pochopiť pojmy „duchovno“ a „náboženstvo.“

VIERA

Vieru môžeme charakterizovať ako presvedčenie jednotlivca o božstve, ktoré zahŕňa dodržiavanie a vyznávanie súboru hodnôt, presvedčení a praktík organizovaného náboženstva. Viera sa často považuje za synonymum náboženstva.

DUCHOVNO

V rámci skautingu a jeho širšej komunity môžeme pomenovať niekoľko základných prístupov k pochopeniu duchovna.

- Náboženstvo ako duchovno
- Duchovno ako rozvoj jednotlivca v kontexte náboženstva
- Duchovno ako existenciálny rozvoj
- Duchovno ako hľadanie podstaty vecí a skúseností vo svojom vnútri

- a) Náboženstvo ako duchovno: Duchovno ako synonymum náboženstva
Na základe tohto prístupu je duchovno podstatou náboženstva: smeruje k transcendentálnemu, stojí v protiklade s materiálным a je opakom svetského.
Je potvrdením existencie niečoho mimo nás, akéhosi úžasného tajomna (mysterium tremendum), ktoré si vo svojej podstate vyžaduje zbožnú odpoveď. Často sa ním zdôrazňuje, že náboženstvo nie je iba formálne či prázdne.
- b) Duchovno ako rozvoj jednotlivca v náboženskom kontexte
Spiritualita je v tejto súvislosti dôležitá, pretože sa netýka len vonkajších rituálov, no najmä vnútorných hodnôt jednotlivca. Vo svojej podstate je teda duchovno hlavne vecou osobnou. Ak teda vnímame náboženstvo ako verejné vyjadrenie, duchovno je najmä o nás samých. Odzrkadľuje naše presvedčenie a dodržiavanie súboru hodnôt a ukazuje, nakoľko sme dané hodnoty prijali za svoje.
(Majú pre nás existenciálny význam.)
- c) Duchovno ako existenciálny rozvoj, „Duch človeka“
Duchovno sa často spomína v súvislosti s ľudskou dušou a objavením svojho pravého ja, či už z pohľadu náboženstva, agnosticizmu alebo ateizmu.
- d) Duchovno ako hľadanie podstaty vecí a skúseností vo svojom vnútri, v druhých a v minulosti. Týka sa hľadania zmyslu a cesty, o ktorom hovorí lord Baden-Powell: „Duchovno znamená viesť vlastné kanoe riekou udalostí a skúseností, ktorá pramení z našej osobnej, ale aj spoločnej minulosti.“

Zdá sa, že duchovno nám na základe každého zo spomínaných prístupov pomáha nájsť odpovede na nasledujúce otázky:

- Čo je zmyslom môjho života?
- Kto som? Prečo som tu?
- Čo prinesie budúcnosť?
- Na základe čoho odlišujeme, čo je správne a nesprávne?
Prečo by som mal konať správne? Prečo je na svete toľko zlého?

Náboženstvo

Čo je náboženstvo?

Pojem náboženstvo sa bezpochyby používa rôzne. Každé z obrovského množstva náboženstiev je svojím spôsobom jedinečné. Nájsť vhodnú a dostačujúcu definíciu je preto veľmi náročné. Nepodarilo sa to ani žiadnemu z právnych systémov, hoci mnohé tento pojem používajú.

Niektoré sa snažia poskytnúť vecnú definíciu, ktorá pomenováva jeho základné črty, nie je však isté, či možno rôzne náboženstvá spájať takýmto spôsobom. Mnohokrát sa totiž vyznačujú rovnakými črtami, no neexistuje jediná, ktorá by bola spoločná pre všetky. (Napríklad viera v božstvo.) Nemusíme ale hľadať dlho, aby sme našli podobne zložitý pojem. Pozrime sa na slovo „hra.“ (Vyskúšajte si to!) Niekedy sa v súvislosti s náboženstvom odvolávame na pojmy ako posvätnosť či transcendentálnosť, ktorých definícia nie je o nič jednoduchšia.

Mnohí si pri hľadaní správnej definície pomáhajú etymológiou. Latinské *religio* môže pochádzať z *religare* (spájať), *legere* (zhromažďovať) alebo *relegere* (zbierať). Iní sa zas problémom zaoberajú zo sociologického, antropologického alebo fenomenologického hľadiska. Aj keď sa môže historikom a vedcom takýto prístup zdať užitočný, mnohokrát zabúdajú na niečo, čo veriaci považujú za neodmysliteľnú súčasť náboženstva.

Preto skauting združuje ľudí rôzneho vierovyznania a má povinnosť im pomáhať v oddanosti svojej viere. Úlohou Programu pre mládež je:

- pomáhať mladým ľuďom v hľadaní zmyslu a smerovania v živote;
- poskytnúť mladým ľuďom rôznych vierovyznaní príležitostí stretávať sa a nájsť spoločnú reč, aby mohli komunikovať a spolupracovať v otázkach morálky a duchovna aj napriek tomu, že sa stretnú s rozdielnymi či dokonca opačnými názormi.

NÁBOŽENSTVO A DUCHOVNÝ ROZMER

Polemika, ktorej sme sa doposiaľ venovali, jednoznačne potvrdzuje, že náboženstvo bez akéhokoľvek duchovného rozmeru spadá do kategórie prázdneho formalizmu. Napriek tomu však duchovný rozmer nemôžeme považovať výlučne za základ náboženstva, pretože to často môže byť aj naopak. Pre mnohých však predstavuje náboženstvo prvotnú oblasť, v ktorej môžu duchovno rozvíjať a skúmať.

Združenia založené na jednom vierovyznaní

V rámci skautingu sa niekoľkokrát potvrdilo, že práve blízky vzťah medzi duchovnom a náboženstvom je jedným z hlavných dôvodov, prečo existujú združenia založené na jednom vierovyznaní. V prostredí takýchto združení často vznikajú blízke partnerstvá s náboženskými organizáciami. V záujme skautov, ktorí pochádzajú z iného náboženského zázemia, je preto potrebné zaručiť, aby mohli aj naďalej praktizovať svoju vieru a ponechať si svoje názory a presvedčenia. Združenia založené na jednom vierovyznaní by mali zároveň na základe myšlienok o skautskej jednote spolupracovať s inými združeniami v záujme upevnenia vzájomného rešpektu a pochopenia.

INŠPIRATÍVNE PRÍBEHY

SKAUTSKÝ TÝŽDEŇ V TAIZÉ (FRANCÚZSKO)

Skautský týždeň v Taizé je spoločnou iniciatívou komunity Taizé a Medzinárodnej katolíckej konferencie skautov (ICCS), ktorá pôsobí v stredomorskom regióne Európy. Koná sa každý rok (v auguste) v dedinke Taizé vo francúzskom Burgundsku.

Komunita Taizé je kresťanským ekumenickým kláštorným rádom, ktorý pôsobí v rovnomennej dedine v burgundskom Saône-et-Loire. Približne stovka bratov pochádza z katolíckeho, ortodoxného a protestantského zázemia. Každoročne sa viac než stotisíc mladých ľudí z celého sveta vydá na púť do Taizé. Prichádzajú sem, aby sa modlili, študovali Bibliu, zdieľali spoločné chvíle a pomáhali ostatným. Spoločné nažívanie komunity Taizé má byť príkladom zmierenia jednotlivých kresťanských cirkví.

Na Skautskom týždni v Taizé majú mladí možnosť si spoločne vyskúšať takýto skromný spôsob života. Týždenný program ponúka mladým skautským vedúcim možnosť žiť podľa Evanjelia: spoločne sa trikrát denne modliť, rozjímať o základných pilieroch viery a študovať sľub, zákon, či zásady skautingu.

Počas tohto týždňa žijú skauti v skromných podmienkach. Môžu si vybrať medzi malou ubytovňou alebo spaním v stane. Stravujú sa spoločne a rozpis služieb určí, kto bude podávať jednoduché, ale výdatné jedlo, ktoré komunita pripravuje pre pútnikov.

Otvorené združenia

Otvorené združenia vznikali v prvých rokoch skautingu a dlhé roky hľadali spôsoby, ako sa vysporiadať s rôznorodosťou vierovyznaní svojich členov.

Zväčša v tejto oblasti spolupracovali s radom náboženských skupín a komunít, no predovšetkým s rodinami skautov. Skauting mal zabezpečiť, aby sa skauti podľa svojich vlastných tradícií duchovne rozvíjali, a v prípade potreby neváhal do tohto procesu zapojiť aj skupiny, ktoré z formálneho hľadiska neboli jeho súčasťou.

V súvislosti s duchovným rozvojom je osobitou schopnosťou skautingu poskytovať mladým ľuďom možnosti, ako spoznávať vlastnú vieru. To však neznamená, že by s nimi skautskí vedúci nemali hovoriť o svojom náboženskom presvedčení. Koniec koncov, práve toto presvedčenie im samým dalo zmysel a cieľ. Pre vzťah skauta a jeho vedúceho by bolo rozhodnutie podobnú skutočnosť vylúčiť nešťastné. Skautský vedúci má ale zároveň rešpektovať osobnú cestu svojho zverenca a pranie jeho rodiny. Preto je mladému človeku spolupútnikom a svoje presvedčenie prezentuje akoby ústami staršieho brata či sestry, nie však rodiča.

Duchovný a náboženský rozvoj v skautingu

Duchovný rozvoj je úzko prepojený so snahou mladých ľudí pochopiť zmysel a príčiny životných skúseností. Nie je vzdialený každodennému životu, práve naopak, je jeho súčasťou. Duchovný rozvoj môžeme dosiahnuť uvažovaním nad:

- hodnotami, ktoré pramenia z našej činnosti a skúseností;
- podstatou ľudskej osobnosti a existencie;
- jednotlivými náboženskými praktikami a symbolmi;
- transcendentálnym a metafyzickým.

Všetko vyššie uvedené je súčasťou skautingu, aby mohol Program pre mládež poskytnúť priestor vlastným úvahám a prejavom, no zároveň pomôcť mladým rozpoznať a vyjadriť spoločné hodnoty, ktoré pramenia z ich spoločných skúseností.

Lepšou stratégiou na rozvíjanie duchovného rozmeru mládeže, ako začleňovaním náboženských praktík, je prežívanie a analyzovanie skúseností s duchovným významom. Každý skaut by mal byť schopný hľadať duchovno v súlade s vlastnou kultúrou a mal by byť podporovaný v tom, aby naplno prežíval svoju vieru.

Skautskí vedúci potrebujú pomoc v nadobúdaní zručností v oblasti podpory duchovného rozvoja mladých a zároveň pre nich musia byť vzorom prostredníctvom vlastného duchovného a náboženského rozvoja,

V otázke náboženského rozvoja nemusí rady poskytovať každý skautský vedúci. Niektorí môžu pôsobiť ako inštruktori horolezectva či hudby a zároveň byť členmi komunity veriacich, ktorý má osobité skúsenosti so vzdelávaním mládeže.

Vo svetle týchto diskusií môžeme opätovne potvrdiť, že Povinnosť voči Bohu na základe RAPu (Nový postoj k programu) spočíva v:

„NADOBUDNUTÍ HLBŠIEHO POZNANIA A POCHOPENIA DUCHOVNÉHO DEDIČTVA VLASTNEJ KOMUNITY, AKO AJ V SPOZNÁVANÍ DUCHOVNEJ REALITY, KTORÁ JE ZMYSLOM ŽIVOTA A DOPRACOVANÍ SA K ZÁVEROM O JEHO KAŽDODENNOSTI, SO ZRETELOM NA DUCHOVNÉ VOĽBY DRUHÝCH.”

Termín „Prieskumníci neviditeľného“ môže byť kvetnatou metaforou práce na duchovnom rozvoji.

Nasledujúca kapitola sa venuje konkrétnym cieľom vzdelávania a uplatneniu skautskej metódy, ktoré sú stelesnením spomínanej metafory.

Časť A – Všeobecné zásady

KAPITOLA 2 CIELE VZDELÁVANIA V OBLASTI DUCHOVNÉHO ROZVOJA A ZÁKLADY SKAUTINGU

Skauting a vzdelávanie

Skauting považujeme za hnutie, ktorého úlohou je vzdelávať a to hneď niekoľkými rôznymi spôsobmi. Už z jeho vlastnej definície vyplýva, že spôsobov, akými sa o to snaží, je hneď niekoľko. Názory na dôležitosť konkrétnych postupov vzdelávania sa rôznia.

***Rôzne skupiny chápu vzdelávanie rozdielne.
Uvádzame niekoľko príkladov:***

- ako zasvätenie do konkrétnej kultúry;
- ako vybavenie mladých ľudí potrebnými nástrojmi na život, vrátane zamestnania a občianstva;
- ako získanie kultúrnych zručností, ktoré vedú k prekvitaniu osobnosti;
- ako otázku osobného rastu a naplnenia;
- ako protiklad socializácie, odbornej prípravy a psychoterapie;
- ako rozvoj rozumového potenciálu, ktorý uľahčuje sebaurčenie;
- ako kritiku súčasného stavu a podnet k spoločenským zmenám.

Skauting má ako vzdelávacie hnutie niekoľko základných vlastností:

- jeho prístup je skôr neformálny ako akademický (formálny);
- jeho prioritou je postavenie mladých ľudí;
- jeho zámerom je celkový rast človeka;
- jeho cieľom je vytvoriť lepší svet.

Osobitosť skautingu ako vzdelávacieho hnutia spočíva v skautskej metóde. Tú možno prispôbiť času, miestu a potrebám mladých ľudí, ktorí sa skautingu zúčastňujú.

Skautská metóda

Skautská metóda je štruktúrovaným rámcom pre usmernenie a povzbudenie skautov na ceste osobného rastu. Jedná sa o vzájomne prepojené prvky, ktoré tvoria jednotný a súdržný celok.

Účelom skautskej metódy je:

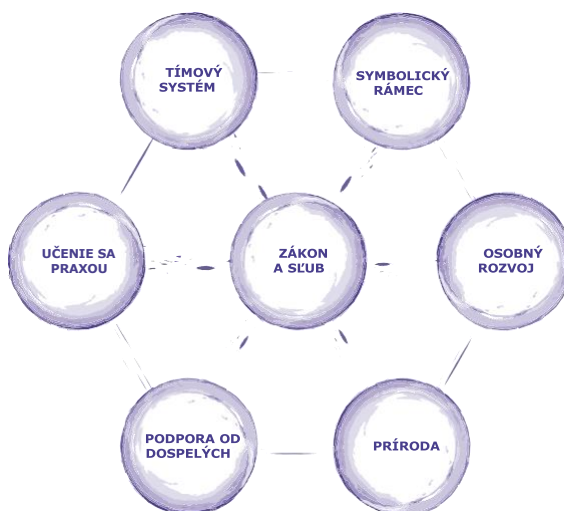
- pomôcť mladým získavať a rozvíjať vlastné schopnosti, záujmy a životné skúsenosti;
- podnecovať k objavovaniu a rozvoju nových schopností a záujmov;
- nájsť konštruktívne riešenia, ktoré budú zodpovedať potrebám v rôznych fázach rozvoja;
- v závislosti od tempa jednotlivca otvárať dvere do ďalších fáz.

Jednotlivé prvky skautskej metódy sú nasledovné:

- sľub a zákon
- učenie sa praxou
- symbolický rámec
- tímový systém
- osobný rozvoj
- príroda
- podpora od dospelých

Ich vzájomná závislosť je znázornená na nasledujúcom obrázku.

Nasledujúce odseky sú upravenou verziou výňatku z publikácie Svetovej skautskej kancelárie – Základné charakteristiky skautingu, ktorá vyšla v roku 1998

Sľub a zákon vyžadujú aby skaut prijal osobnú zodpovednosť. Zákon formuluje mnohé z hodnôt skautingu. Medzi tie patria dôveryhodnosť, lojalnosť, ochota pomáhať druhým, či už priateľovi, bratovi alebo sestre, zdvorilosť, priateľskosť k zvieratám, poslušnosť, veselosť, šetrnosť a čistotnosť. Sú pre skauta stálou pripomienkou, akým človekom sa snaží stať.

Učenie sa praxou berie do úvahy, že duchovný rozvoj je možný len na základe osobnej skúsenosti a preto takéto učenie zaručuje účasť jednotlivca na tomto procese. Taktiež zahŕňa prácu, ktorú skaut odvedie v úsilí vytvoriť lepší svet.

Úlohou **symbolického rámca** je zabezpečiť, aby sa duchovný rozvoj týkal celého človeka. V kontexte skautingu symbolický rámec predstavuje skupinu znakov, ktoré reprezentujú úmysel, s akým vzdelávanie pristupuje k určitej vekovej skupine. Zároveň sa snaží stavať na predstavivosti, tvorivosti, vynaliezavosti a zmysle pre dobrodružstvo tak, aby v rámci skupiny podnecoval mladých ľudí k väčšej súdržnosti a solidarite.

Tímový systém (rovesnícka hliadka) vytvára pre skautov prostredie mimo vlastnej rodiny, v ktorom sa učia načúvať druhým a rešpektovať ich. Mladí ľudia tak dostanú príležitosť zažiť, ako fungujú vzťahy, spoločný život, úprimnosť, vzájomnosť, súcit, odpustenie a naučia sa, čo znamená účel a spoločná vízia, či hľadanie duchovnej reality/neviditeľného. V kruhu rovesníkov môžu skauti zároveň porozumieť tomu, aký zmysel majú ich vlastné skúsenosti, a vyjadriť svoje presvedčenie spôsobmi, ktoré považujú za relevantné. Skupinka priateľov nám môže pomôcť veriť v neviditeľné.

Ak chce skaut zväčšiť dosah tímového systému, nesmie hľadiť na rasové, etnické, náboženské a národnostné rozdiely, musí naopak k druhému pristupovať v pravom bratskom duchu. Takéto stretnutia (kemping, jamboree* a ďalšie skautské podujatia alebo aktivity) nám pomáhajú upevňovať charakter v hodnotách ako otvorenosť, pohostinnosť, starostlivosť, vzájomný rešpekt, tolerancia a súdržnosť. Prostredníctvom duchovného rastu dokážeme byť ešte ľudskejší, otvorenejší k smerom k ostatným a spontánnejší v skutočnom živote, čo sa odzrkadlí v priam rodinnom zväzku. To naozaj dôležité nachádzame a následne prehľubujeme v kruhu skautskej rodiny. Stretnutia s inými ľuďmi sú pre naše srdcia a mysle výzvou, mnohé z nich nás dokonca ovplyvnia na celý život.

Prvok **osobného rozvoja** je vo svojej podstate snahou motivovať mladých, aby vo svojom vnútri našli odhodlanie vedome pracovať na svojom rozvoji. Dovoľuje mladému človeku samostatne a svojím vlastným tempom naplňovať všeobecné ciele vzdelávania, ktorých neoddeliteľnou súčasťou je aj duchovný rozvoj.

Život v prostredí prírody je pre skauta príležitosťou na spoznávanie jej krás a zázrakov, na základe čoho si má uvedomiť, že existujú veci, ktoré nedokáže ovplyvniť či pochopiť. Skauti môžu zároveň uvažovať o škodlivom, ale aj pozitívnom vplyve človeka na prírodu, a o potrebe prijať zodpovednosť za jej ochranu.

Dospelí podporia mladých tak, že sa s nimi vydajú na spoločnú cestu k duchovnému rozvoju. Zároveň sa môžu deliť o svoje vlastné príbehy o tom, ako sa z nich stali „prieskumníci neviditeľného“, čo im pomohlo v hľadaní zmyslu života. Dospelí môžu mladým rovnako poradiť aj v otázkach spoznávania duchovného dedičstva komunity.

Vzájomná závislosť všetkých prvkov skautskej metódy ukazuje, že duchovný rozvoj súvisí so snahou skautov rozpoznať a zdieľať rovnaké hodnoty, na ktorých základe dokážu zlepšiť svoj „spoločný život.“

*Veľké stretnutie skautov, ktoré sa odohráva na národnej alebo medzinárodnej úrovni.

Ciele vzdelávania

V snahe ponúknuť názornú ukážku toho, ako skauting v rámci Programu pre mládež pristupuje k duchovnému rozvoju, uvádzame niekoľko cieľov vzdelávania. Ich znenie môže byť nasledovné:

Skaut vychádza s každým a rád ho PRIJME do svojho kruhu

- skaut prijíma a rešpektuje každého, akoby mu bol bratom alebo sestrou, so zreteľom na rozdielne náboženstvo, kultúru či etnický pôvod;
- skaut načúva druhým, vypočuje si o ich skúsenostiach, prv ako si o nich urobí záver;
- skaut prejavuje súcit s potrebami druhých.

Skaut rozumie prírode a ŽASNE nad jej zázrakmi

- skaut je vnímavý k zázraku prírody a života;
- skaut si uvedomuje svoj vplyv na svet okolo a pozná nebezpečenstvá, ktoré hrozia prírode;
- skaut na okolitý svet reaguje zodpovedne;
- skaut chápe, že mu príroda ukazuje niečo, čo existuje mimo jeho samotného (duchovnú realitu).

Skaut sa ZASADZUJE o tolerantnejšiu a starostlivejšiu spoločnosť

- skaut je aktívnym členom komunity;
- skaut je ochotný prijať zodpovednosť;
- skaut spolupracuje s ostatnými na zlepšení spoločnosti;
- skaut rozpozná talent a následne ho rozvíja, zároveň si osvojuje nové zručnosti a zlepšuje sa v nich, všetko za účelom lepšie poslúžiť ostatným i sebe.

Skaut sa vyznačuje MÚDROSŤOU: sebadôverou a sebadisciplínou

- skaut prijme zodpovednosť za seba, aj ostatných;
- skaut má pevnú sebadisciplínu;
- skaut koná na základe záverov zo svojho osobného života.

Skaut chápe úlohu modlitby a UCTIEVANIA* pre potreby duchovného dialógu

- skaut spoznáva duchovné dedičstvo svojej komunity, nadobudnuté vedomosti potom uplatní pri rozbere predošlých a aktuálnych skúseností;
- skaut čerpá z duchovného dedičstva svojej komunity za účelom vyjadriť vďačnosť, potrebu a smútok.

Pre potreby rôznych vekových skupín je treba použiť dôkladnejšie definície, tie však možno odvodiť od všeobecných zásad, akými sú väčšia zodpovednosť a angažovanie sa.

**Uctievanie: použitý termín úplne nezodpovedá tomu, čo sme chceli povedať. Na zapamätanie tohto aspektu duchovného rozvoja však postačuje.*

Starostlivosť o duchovný rozvoj

Vo vzťahu k duchovnu nie je primárnou úlohou vedúceho viesť náboženské obrady, ale motivovať mladých ľudí k tomu, aby duchovne rástli prostredníctvom uvažovania nad dôsledkami vlastných skúseností. Z tohto hľadiska:

- by mal Program pre mládež svojim účastníkom zabezpečiť rôznorodé aktivity a podporiť ich v hľadaní zmyslu na pozadí vecí, skúseností a udalostí;
- by aktivity mali byť lákavé a zábavné. Mali by ZABAVIŤ, POTRÁPIŤ A MOTIVOVAŤ!;
- by nemali mladí k vedúcemu vzhliadať ako k autorite, ale ako k spoločníkovi pri hľadaní zmyslu;
- by mali skautskí vedúci mladých motivovať k tomu, aby uvažovali na prepojení zážitkov zo skautských aktivít s vlastným duchovným dedičstvom.

INŠPIRATÍVNE PRÍBEHY

© WBSB, Inc. / World Buddhist Scout Brotherhood

SKAUTI Z MONGOLSKA, RAKÚSKA A VEĽKEJ BRITÁNIE POMOHLI PRI OPRAVÁCH BUDHISTICKÉHO CHRÁMU

Svetové bratstvo budhistických skautov (WBSB) pripravuje pre skautov pravidelné výlety s úmyslom spoznávať a lepšie pochopiť budhizmus. WBSB organizuje púte a poznávacie či projektové výlety do miest, ktoré sú historicky späté z budhizmom.

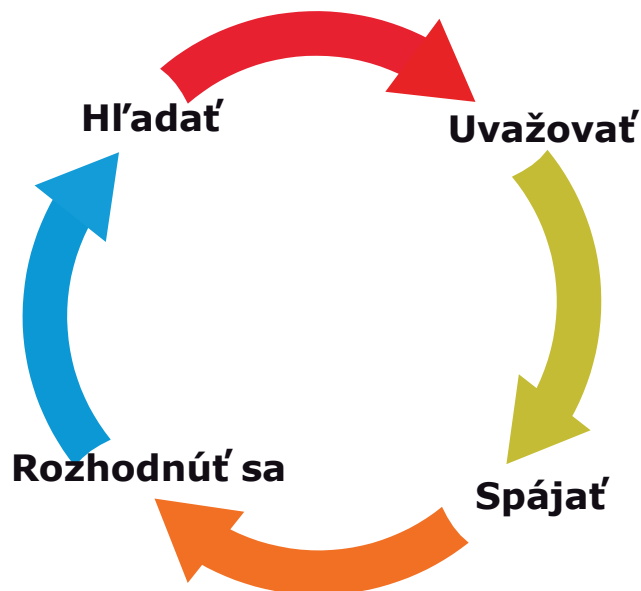
V roku 2009 sa skauti-roveri z Mongolska a Rakúska spolu s členmi Skautskej siete z Veľkej Británie zapojili do projektu záchranu chrámu Manzušir v meste Zünmod, ktoré sa nachádza štyridsať kilometrov južne od hlavného mesta Ulanbátar. Chrám (v mongolčine „khiid“) je náhradou pôvodného zünmodského kláštora, ktorý na príkaz komunistickej vlády v roku 1937 zbúrali.

Do projektu sa zapojilo osemdesiatdva skautov z radov roverov a členov Skautskej siete z Veľkej Británie. Počas piatich dní odstránili zo stien chrámu starú maľovku a následne fasádu znova natreli. Taktiež pomáhali stavať kamennú stenu, ktorá nahradila pôvodný drevený plot. Za projektom stáli členovia WBSB z Veľkej Británie a Mongolska, ktorí sa zúčastnili aj „Výpravy troch krajín“, ktorej koordinátorom bol Lama Gankhuyag Magsarjav. Účastníci projektu zároveň vyzbierali vyše tisíc libier na ďalšie opravy chrámu.

Budha hlásal o dôležitosti pozitívnych činov, myšlienok a čistej mysle. Baden-Povell od svojich skautov vyžadoval, aby súcitili s ostatnými, boli silnými osobnosťami, vykonávali dobré skutky a mysleli pozitívne. Vo WBSB veria, že vo svojej podstate je ich učenie postavené na rovnakom základe.

© WBSB, Inc. / World Buddhist Scout Brotherhood

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

Cyklus vzdelávania a duchovný rozvoj

Keďže sa skauti „učia v praxi,“ cyklus vzdelávania musí zahŕňať aj duchovný rozvoj. Pozostáva zo štyroch krokov, tak ako to znázorňuje obrázok:

- Hľadať
- Uvažovať
- Spájať
- Rozhodnúť sa

KROK 1

Aktivity zamerané na **hľadanie** majú vzdelávací cieľ, plánovaný cieľ a duchovné hodnoty.. Skautskí vedúci si pri navrhovaní aktivít Programu pre mládež najprv musia odpovedať na nasledujúce otázky:

„Akú skúsenosť by mali mladí ľudia nadobudnúť? Ako sa odzrkadlí na ich hodnotách a spôsobe života?“

KROK 2

Uvažovať nad skúsenosťami, ktoré sme pri zvolených aktivitách nadobudli, a poučiť sa z vlastných myšlienok a správania. Ak sa tak stane v súlade s hodnotami načrtnutými v skautskom zákone, narazíme spoločne na duchovný zmysel.

KROK 3

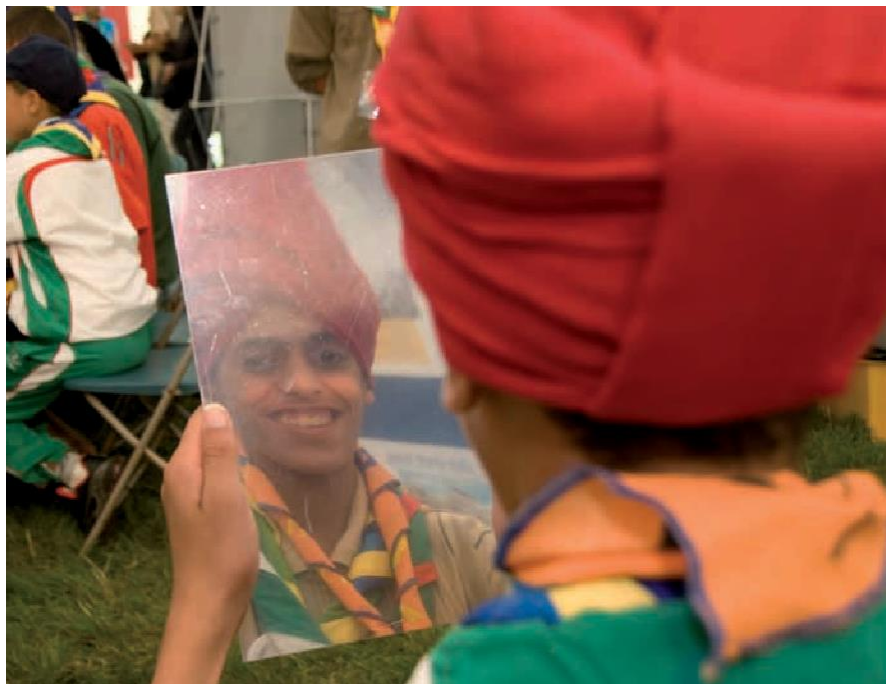
Spájať nápady s potencionálnymi postupmi a vytvárať nové formy, do ktorých ich vo svetle nových poznatkov možno usporiadať.

KROK 4

Rozhodnúť sa – vybrať si metódu, akou budeme postupovať: „Túto možnosť sme si vybrali s nasledujúceho dôvodu.“

Program pre mládež by mal skautom na konci každej aktivity vyčleniť čas na duchovné úvahy, aby sa mohli podeliť s tým, aký bol duchovný rozmer ich dňa.

Časť A – Všeobecné zásady

© WSB Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scoutförbundet

KAPITOLA 3 SKAUTSKÁ METÓDA A PRÍSTUP K DUCHOVNÉMU ROZVOJU, „SKÚMANIE NEVIDITEĽNÉHO“

„HLAVNOU SNAHOU SKAUSTKÉHO HNUZIA V OBLASTI VZDELÁVANIA JE MOTIVOVAŤ MLADÝCH K TOMU, ABY PREKROČILI HRANICE MATERIÁLNEHO SVETA A USILOVALI SA NÁJSŤ NOVÉ DUCHOVNÉ HODNOTY.“ (WOSM 1992:5).

Skúmanie neviditeľného

„Z vojenského hľadiska je prieskumníkom (skautom) vojak, ktorý sa vyznačuje dostatočným umom a gurážou na to, aby v prípade vojny prekročil nepriateľskú líniu, získal informácie o polohe protivníka, a poskytol veliteľovi čo najviac detailov.“

„Prieskumníci (skauti) však nie sú len záležitosťou vojny, mnohí sú nimi rovnako aj v mierových časoch. Dokážu prežiť v džungli a na základe tých najmenších značiek alebo stôp nájsť tu správnu cestu. Aj bez rady doktora vedia, ako sa postarať o vlastné zdravie. Sú silní a pripravení čeliť akémukoľvek nebezpečenstvu, či pomôcť jeden druhému.“

Skauting pre chlapcov (Oxford, 2004, s.13).

Táto časť vysvetľuje vplyv myšlienky „prieskumníkov neviditeľného“ na duchovný rozvoj v rámci skautského Programu pre mládež. Na nasledujúcej strane ponúkame niekoľko východísk, na základe ktorých možno porozumieť myšlienke „prieskumníkov neviditeľného.“

Objavovať nové miesta

Baden Powell by na tomto mieste porozprával historku o Abrahámovi alebo Budhovi, ktorí opustili svoje rodiská, aby navštívili ďaleké kraje. Základom objavovania je miesto, ktoré je nové, o ktorom nič nevieme. Treba však dbať na to, že nejde o neobjavené územia, skôr len miesta ešte neprebádané samotným objaviteľom. Objavovaním môžu mladí získať nové zážitky a spoznať „niečo nové“, čo ich prinúti zamyslieť sa nad životom.

Pre objav musíme niečo obetovať

Objavovanie si vyžaduje záväzok. Nikto nemôže za mňa objaviť nič nové, objaviteľ sa musí na túto cestu poduť sám. Aj takto sa odlišuje v skautingu duchovný rozvoj od náboženskej indoktrinácie. Skaut sa musí sám zapojiť do toho, čo vidí, do nových zážitkov či presvedčení. Nehovoríme, že každý musíme objavovať sám preto, aby sme ľudí od seba oddelili, ale preto, aby sme ich donútili vedome vnímať celý proces.

Objav potrebujeme zažiť na vlastnej koži

Pre objav alebo zážitok je dôležité, aby viedli k prehĺbeniu znalostí a k osobnému rastu. To nikdy nedosiahneme, ak celý zážitok len pasívne pretrpíme. Musíme ho aktívne a dobrovoľne precítiť a do procesu zapojiť intelekt a svoje vnútorné ja. Mala by to byť príležitosť pre reflexiu a osobný rozvoj.

Objav aj samého seba

Cesta nášho objaviteľa vždy zmení. Niekedy sa naučí nové veci o sebe, inokedy sa rozhodne chrániť prostredie, ktoré objavil a ľudí, ktorých spoznal. Aj objavovanie neviditeľného nás zmení.

Niekoľko raz opísal púte ako duchovný bungee-jumping. Zážitky mnohých ľudí z duchovných pútí dokazujú, že nás takéto cesty môžu zmeniť nás i náš charakter. Základom však je, aby sme si dovolili zmeniť sa.

© WSB Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scouteriet

Pre objav je potrebný tréning

Zatiaľ čo bábätká spoznávajú a rozvíjajú svoje chápanie sveta bez špeciálneho tréningu, takýto prístup by sme neodporúčali pri objavovaní nových prostredí. Nepúšťame sa na more, pokiaľ sa nevieme plaviť. Nepokúšame sa liezť na horu, pokiaľ nemáme základy horolezectva. Nemalo by byť teda prekvapujúce, že aj pri objavovaní neviditeľného sú potrebné určité zručnosti.

Jednou z najpodstatnejších zručností je schopnosť spoznávať. Či už samých seba, iných ľudí, prírodný svet, alebo Boha či duchovnú realitu. Spoznávať znamená dovoliť okoliu, aby nás oslovilo. Rovnako ako sa Kim, model skauta, naučil „všimáť si detaily a zapamätať si ich“ (Skauting pre chlapcov, s.15), tak aj objaviteľ neviditeľného je schopný pozorne sledovať a počúvať tak, aby mu nič neušlo. Môže tu byť užitočná aj myšlienka priateľstva. Tak, ako si priatelia všímajú veci jeden o druhom a počúvajú sa navzájom, aj objaviteľ neviditeľného je schopný vybudovať si priateľstvo sám so sebou, s inými, s Bohom či s duchovnou realitou.

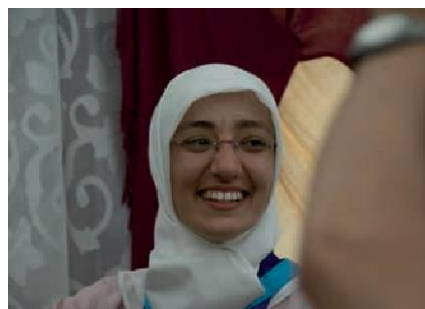
Za objavom s mapou a príručkou

Predtým, ako sa vydajú na cestu, si objavitelia podrobne preštudujú danú oblasť. Hľadajú skúsenosti a vedomosti tých, ktorí už boli na danom mieste alebo na miestach podobných tým, ktoré ich čakajú. Môžu ich nájsť vo forme máp či príručiek. Môžu byť akokoľvek podrobné, nikdy však nebudú úplne rovnaké. Vždy nám zostanú otázky, na ktoré nenájdeme odpoveď v príručke. Nájdem v nej však návod, ako sa orientovať, či na čo zamerať pozornosť. Náboženstvo možno chápať ako reprezentáciu nahromadených vedomostí predchádzajúcich objaviteľov neviditeľného. Ponúkajú niekoľko máp a príručiek, ako sú duchovné a posvätné texty, správy o živote a skúsenostiach tých, ktorí zmysluplne skúmali neviditeľné. Z tohto dôvodu náboženstvá umožňujú skautom vstupovať do „kultúry“ svojej náboženskej tradície a pomáhajú im lepšie prežiť objavovanie.

Niektoré náboženské tradície hovoria aj o darovaní „jedla na cestu“ a môže byť užitočné vidieť niektoré náboženské praktiky (napríklad modlitby a meditácie), rituály a symboly, reč tela, ako súčasť vybavenia a ustanovení, ktoré so sebou nosíme na objavenie neviditeľného.

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

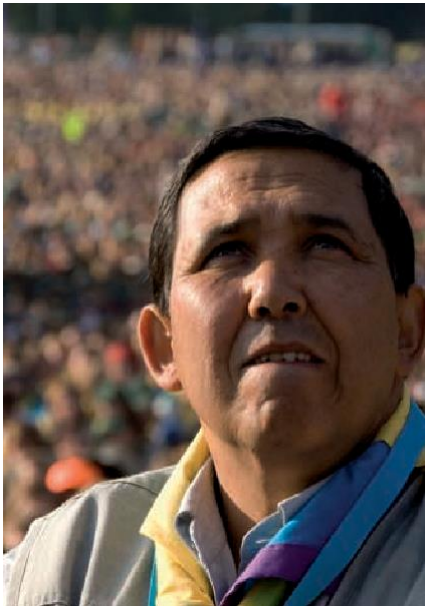
© WSB Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scouteriet

Na objavovanie potrebujeme prípravu a plánovanie

Musíme si uvedomiť, že je rozdiel niečo objaviť a na niečo náhodou naraziť. Objavovanie je vedomé, plánované a pripravené. Duchovný rozvoj je v skautingu nielen objavovanie, ale aj príprava na objavovanie neviditeľného počas celého života. Skauti sa formujú vďaka spoznávaniu neviditeľného. Dúfame, že mladí muži a ženy sa stanú aktívnymi občanmi, aj keď opustia naše hnutie.

Objavovanie je celoživotný projekt

Zdá sa, že najslávnejší objavitelia sú na objavovaní závislí. Objavovanie je ich prácou, duch dobrodružstva je ich dôležitou súčasťou. Dokonca aj v starobe stále hľadajú nové dobrodružstvá. Niekedy sú týmito novými dobrodružstvami manželstvo a rodina, stále však čerpajú z rovnakého ducha údivu a zvedavosti aj počas týchto nových skúseností a výziev. Ak má byť skauting úspešný, musí zanechať vo svojich členoch trvalého ducha dobrodružstva a túžbu byť aktívny pri hľadaní nových príležitostí na osobný rast a rozvoj, vrátane ich duchovného a náboženského rozvoja. V skutočnosti bude dospelý, ktorý opustí skautov, naďalej rásť a meniť sa po zvyšok svojho života a mnoho výziev neskoršieho života bude preňho duchovnejších. Správny prístup k duchovnému a náboženskému rozvoju v skautingu preto môže dobre pripraviť skautov na ich dospelý život.

© WBSA, Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scoutrådet

Pozícia vodcu a ich výcvik

Taktiež môžeme spomenúť pozíciu skautského vodcu a aký tréning je pre nich vhodný. Keď našich skautov pripravujeme na objavovanie, vieme im pomôcť najmä so všeobecnými zručnosťami. Ak sú potrebné viac špecializované schopnosti, obraciame sa s prosbou o pomoc na iných.

Pri objavovaní neviditeľného môžu byť špecializovanými zručnosťami a vedomosťami napríklad modlitba, meditácia, či znalosti danej viery a tradícií z prvej ruky. Niektorí skautskí vodcovia tiež môžu mať svoje špecifické vedomosti a v správnom čase ich môžu odovzdať ďalším pomocou skautingu.

Základné zručnosti pre objavovanie neviditeľného sú nadšenie pre dobrodružstvo, zmysel pre navigáciu a plánovanie, schopnosť nájsť nové zdroje a odborné rady, či určiť oblasti pre objavovanie, ktoré môžu byť prínosné. To sú zručnosti, ktoré nadobudneme sami tým, že sa staneme objaviteľmi neviditeľného. Pri plánovaní expedície sa skautský vodca nestáva autoritou, ale skôr kolegom objaviteľom, ktorý sa na túto cestu podujal spolu so skautmi. Povzbudí ich, pomôže im rozoznať, kam sa obrátiť s prosbou o pomoc a naučí ich niektoré základné zručnosti.

Ako vychovávatelia by mali mať všetci vodcovia základné vedomosti o rámci a modeli pre pochopenie duchovného rozvoja v kontexte skautingu.

© WSB Inc. / Slovenský Skauting-Romský Skauting

“Nástroje” vedúceho pre objavovanie neviditeľného

Vo svetle symbolického rámca skúmania neviditeľného by sme vodcom odporúčali, aby mali na pamäti nasledujúce nástroje.

Nejde pritom výlučne o zachovanie duchovného a náboženského rozvoja, ale môžu mať v tomto aspekte programu osobitný význam.

Skúsenosť nadovšetko

„Učenie sa praxou“ je jedným z najcennejších prvkov skautskej metódy. Preskúmanie neviditeľného bude najúspešnejšie, ak sa týka skúseností a problémov mladých ľudí v skupine. Niekedy bude vodca musieť navrhnúť činnosti, ktoré by skautom mohli priniesť nové skúsenosti. Malo by sa dbať na to, aby sa nepredpokladalo, že s určitými činnosťami prídu konkrétne skúsenosti.

Podporte pozorovanie

Pozorovanie je najprirodzenejšia činnosť, ktorú zvedaví mladí ľudia vykonávajú. Niekedy sa musíme naučiť vidieť veci v novom svetle. Tak, ako môže byť navigácia rozdelená na rôzne prvky (smer, vzdialenosť, načasovanie) a pridelená rôznym členom skupiny, pridelenie konkrétnych pozorovacích úloh môže pomôcť rozvíjať vnímavosť. Keď sa napríklad víčatá a včielky hrajú, niektorí môžu venovať väčšiu pozornosť tým aspektom, ktoré sa týkajú tímu ako celku, niektorí jedinému spoločníkovi, niektorí súperom, niektorí pravidlám hry a iní možno dokonca ostrážitým očiam vodcu, ktorý sleduje hru v teréne. Skautov treba povzbudzovať, aby venovali pozornosť nielen tomu, čo očakávali, ale aj tomu, čo neočakávali.

Pozorovanie ticha a pokoja je zvláštna zručnosť, ktorá sa často spája s objavovaním neviditeľného. Pri takýchto meditáciách môžu byť účastníci vyzvaní, aby venovali pozornosť pocitom v ich tele, ich srdcu a dýchaniu, ich váhe, myšlienkam a tak ďalej.

INŠPIRATÍVNE PRÍBEHY

© WSB Inc. / Saudi Arabian Boy Scouts Association

© WSB Inc. / Saudi Arabian Boy Scouts Association

SKAUTOVIA POMÁHAJÚ PRI PÚTI HADŽDŽ V MEKKE V SAUDSKEJ ARÁBII

Hadždž je každoročná púť moslimov do Saudskej Arábie (Mekka). V súčasnosti je to najväčšia púť na svete, počas ktorej navštívi sväté mesto asi 2 milióny moslimov. Hadždž doslova znamená „vyraziť na miesto“, pre moslima je tým miestom sväté mesto Mekka.

Každoročne prichádza do Mekky viac ako 4500 skautov zo Saudskoarabského zväzu skautov, aby ponúkli služby pútnikom a pomohli správcovi Hadždž zabezpečiť hladkú a účinnú podporu pre všetkých pútnikov.

Skauti pomáhajú tým, že poskytujú prvú pomoc zraneným, pomáhajú strateným pútnikom nájsť rodiny a podporujú organizovanie zdravotných prehliadok pre chorých pútnikov. Kontrolujú čistotu a sledujú verejnú hygienu, aby zabezpečili zdravie pútnikov.

Skauti komunikujú s pútnikmi s úsmevom a poskytujú podporu najmä tým, ktorí sú starí a chudobní. Každoročná služba pritiahla médiá, ktoré vyzdvihli skautov, čo dosvedčili aj pútnici. To viedlo k vytvoreniu veľmi pôsobivého obrazu skautov, a to nielen medzi pútnikmi, ale aj medzi správcami hadždž a vládou kráľovstva Saudskej Arábie.

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

Precítanie a dôležitosť prvých dojmov

Všímanie si prvých dojmov môže byť obzvlášť cenné, najmä, ak nám ukážu veci o našom vlastnom charaktere. Keď si uvedomíme, ako bežne reagujeme, môžeme sa snažiť upevniť alebo zmeniť tieto naše vlastnosti. Túto časť nášho skrytého ja je niekedy ťažké zdieľať s ostatnými. Vodcovia môžu pomôcť pri budovaní podporných vzťahov v skupine a poskytnúť príležitosti na zamyslenie sa nad prvými dojmami.

Uvedomenie si pocitov a emócií

Naučiť sa vyrovnáť s emóciami a pocitmi je dôležitou súčasťou dospievania. Niekedy sa nám zdajú príliš silné a nebezpečné, a preto ich často najskôr potláčame. Môže sa však stať, že na nás neskôr vyskočia vtedy, keď to najmenej očakávame. Najstý spôsob vyjadrenia môže byť niekedy ťažké, ale tvorivé činnosti často pomáhajú mladým ľuďom nájsť spôsob, ako dostať svoje pocity von bezpečným spôsobom.

Otázky sú na mieste

Duchovný a náboženský rozvoj je jedným z najnáročnejších aspektov skautského programu. Duchovnosť je často najcennejšou časťou nás samých a nemôžeme zapojiť mladých ľudí do duchovného a náboženského rozvoja bez toho, aby sme si sami kládli otázky o našej vlastnej duchovnosti. Z tohto dôvodu môže byť lákavé „odpálkovať“ všetky otázky a prejsť k bezpečnejším a praktickejším záležitostiam. Potrebujeme čas a odvahu, ak chceme umožniť mladým ľuďom klásť hlbšie otázky, ako napríklad „Ako tomuto porozumiem?“, „Ako mám na to reagovať?“, „Aký človek som a kým by som sa mal stať?“

B – Konkrétne zásady

© WSB Inc. / World Scouting

KAPITOLA 4 SKAUTSKÉ STÍŠENIE SA

Porozumenie skautskému stíšeniu sa

Skautské stíšenie sa je dôležitou a často nepochopenou súčasťou skautských aktivít. Nie je to náboženský sprievod, bohoslužba, ani rituál. Účelom tejto kapitoly je pomôcť skautom a vodcom vytvoriť efektívne skautské stíšenie sa tým, že ho definujeme:

Baden-Powell opísal skautské stíšenie sa ako „zhromaždenie skautov za účelom uctievania Boha a na podporu plnšej realizácie skautského zákona a sľubu, a ako doplnok k pravidelným náboženským rituálom, ale nie ich náhradou.“ (Pomôcky k skautstvu (1919)).

„Nechceme vynúteného cirkevného sprievodu, ale dobrovoľné pozdvihnutie srdc chlapcami, ktorí ďakujú za radosť zo života a túžbu hľadať inšpiráciu a silu pre väčšiu lásku a službu druhým“ (The Skauter November 1928).

Bližší pohľad' na definíciu:

Skautské stíšenie sa je **zhromaždenie skautov** v malých či veľkých skupinách. V menších skupinách sa môžu skauti zapojiť, zdieľať svoje skúsenosti a vidieť, že spiritualita je niečo, čo ich ovplyvňuje, dáva zmysel a smer ich životom. Vo veľkých skupinách môžu mať skauti kolektívny zážitok, môžu oslavovať spoločné hodnoty skautingu a vplyv, ktorý majú na ich životy.

„Na uctievanie Boha“: Modlitba by podľa Baden-Powella mala byť stručná, musí pochádzať od samotných mladých ľudí a spočívať hlavne **v poďakovaní a prosení**. Skautské stíšenie sa by malo poskytnúť skautom príležitosť modliť sa týmto spôsobom, aby **hľadali múdrosť a silu pre väčšiu lásku a službu**, podľa svojich vlastných náboženských zvykov. Najlepším spôsobom, ako zabezpečiť, aby boli rešpektované ich tradície a zvyky, je zapojiť ich do plánovania Skautského stíšenia sa.

„Na úplnú realizáciu skautského zákona“: Skauting sa zaoberá predovšetkým tým, ako ľudia zaraďujú vieru do svojho každodenného života. Preto by sa skautské stíšenie sa malo nejakým spôsobom spájať so **skautským zákonom**, etickým kódexom skautingu. Zvyčajne sa to robí spomenutím skautského zákona, odkazovaním naň a / alebo zahrnutím recitácie zákona do skautského stíšenia sa. Niektoré skautské stíšenia sa môžu jednoducho obsahovať etický obsah, pri ktorom sa skauti môžu stotožniť s daným zákonom.

Ako môžeme vidieť, aj tu využívame rôzne prvky skautskej metódy. Bohoslužby sú často veľmi podrobne štruktúrované: skautské stíšenie sa na druhej strane ponúka príležitosť učiť sa spôsobom, ktorý je najvhodnejší pre prítomných mladých ľudí.

Plánovanie skautského stíšenia sa

Skautské stíšenia sa sú zložené z kombinácie **príbehov** s morálnym alebo duchovným odkazom.

Keď rozprávame príbeh alebo podobenstvo, nemusíme vysvetľovať jeho význam. Podobenstvo skrýva pravdu pred poslucháčmi, až kým nie sú pripravení ju pochopiť. Skauti môžu byť odradení moralizovaním, namiesto toho, aby ich príbeh podnietil k premýšľaniu o jeho zmysle.

Úvahy o skautskom zákone a sľube môžu mať podobu historiky, príbehu alebo krátkej hry, ilustrujúcej určitý aspekt. Ak sa hovorí, malo by to byť stručné.

Aby sa mohli skauti sústrediť na skautské stíšenie sa, je vhodné usporiadať ho na špeciálnom mieste, ktoré sa zvyčajne nevyužíva na iné činnosti. Výber miesta vzdialeného od tábora je prospešný viacerými spôsobmi. Na konci sa skupina môže ticho odobrať späť do tábora a kto chce, môže kráčať ďalej od ostatných, aby mal čas na tiché rozjímanie nad témou skautského stíšenia sa.

Skautské stíšenie sa by mali plánovať skauti alebo vodcovia. Pri plánovaní sa môžu inšpirovať mnohými zdrojmi. Knihy starodávnej múdrosti, ako napríklad Korán, kresťanská Biblia alebo iné náboženské texty, detské príbehy, spisy Baden-Powella či Kniha džungle sú príkladmi dobrých zdrojov.

Nezabudnite, že skautské stíšenie sa nemusí byť v súlade so žiadnym predpísaným rámcom: nemusí obsahovať čítanie, ani modlitbu, ak nechcete. Ak totiž poukážete na to, že ide o modlitbu, niektorých skautov to môže rozptýliť od vnímania samotných slov. Ak chcete zahrnúť modlitbu, uistite sa, že je vhodná pre všetkých prítomných. Modlitby možno označiť slovami „Sme vďační za ...“ namiesto „Ďakujeme Bohu za ...“, aby sme sa vyhli problémom, keďže mnohé náboženstvá ako napríklad džinizmus a budhizmus nemajú koncept Boha.

Aj keď je dôležité oddeliť skautské stíšenie sa od zvyšku dňa, netreba na to klást príliš veľký dôraz, aby skauti neboli rozptýlení, čím by stíšenie sa stratilo význam. Skauti by mali pochopiť, že premýšľanie o duchovných konceptoch je normálnou súčasťou života a nemalo by sa obmedzovať iba na zvláštne miesta a časy.

Skautské stíšenie sa v otvorených skupinách

Baden-Powell odporúčal, aby „skautské stíšenie sa bolo otvorené všetkým vierovyznaniam a aby bolo vykonávané tak, aby nikoho neurazilo“ (The Skauter November 1928). Spravidla sa to dosiahlo výberom prvkov, ktoré neodkazujú na konkrétne náboženské vyznanie. Prístupy k spolunažívaniu ľudí rôznych vierovyznaní sa v posledných desaťročiach zmenili a teraz sa všeobecne uznáva, že nie je možné nájsť striktnu neutrálnu perspektívu. Môže sa teda stať, že upravovanie textu ho buď skreslí alebo niekoho urazí. Preto by mohlo byť lepšie zapojiť mladých ľudí do výberu škály textov a uistiť sa, že sa zameriavajú na premýšľanie o texte a nie na to, či s ním verejne súhlasia.

B – Konkrétne zásady

© WSB Inc. / Björn Willander, Svenska Scoutinget

KAPITOLA 5 MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG V SKAUTINGU

“VĎAKA SKAUTSKÉMU HNIUTIU SME ZAVIEDLI TRÉNING MLADÝCH ĽUDÍ...ABY S MIEROM A DOBRU VÔĽOU MYSLELI NA OSTATNÝCH...TERAZ MÁME MLADÝCH ČLENOV,KTORÍ PRACUJÚ POD SKAUTSKÝM ZÁKONOM A VNÍMAJÚ JEDEN DRUHÉHO AKO BRATOV A SESTRY...” (OBČANIA SVETA, S. 23).

“MÁME NAJÚŽASNEJŠIE SPRÁVY NA SVETE A ICH ZDIEĽANIE JE NAJVÄČŠIA LÁSKAVOSŤ, AKÚ MÔŽEME SVETU PREUKÁZAŤ. BOL BY TO ZLOČIN NECHAŤ SI CESTU K MIERU A HARMÓNII, ODPUSTENIU, ZMYSLU A VEČNEJ SPÁSE LEN PRE SEBA.” (RICK WARREN, ŽIVOT S JASNÝM CIEĽOM, S. 284).

Výchova k mieru a medzináboženskému dialógu

Náboženstvo a násilie

Vo svete sme videli už množstvo scén náboženského násillia, ničenia majetku a ohrozenia života. Mnohí ľudia sú členmi komúnit, ktoré podliehajú dlhej histórii vzájomného pohrdania medzi náboženstvami a náboženskými vyznaniami, náboženského nátlaku, sporov a prenasledovaní.

Ako môžeme priviesť k sebe ľudí rôznych vierovyznaní? Ako nájdeme spoločný základ pre komunikáciu a spoluprácu v záležitostiach týkajúcich sa nášho morálneho a duchovného záujmu napriek nezhodám a rozdielom? Ako môže náboženstvo prevziať svoju skutočnú funkciu pri dosahovaní osobnej celistvosti a sociálnej súdržnosti?

© WSB Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scoutrådet

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

Podpora dialógu a otvorenosti

Aj keď je jednoznačne potrebné podrobnejšie sa zaoberať charakterom dialógu a úlohou skautingu pri jeho podpore, môžeme urobiť niekoľko predbežných záverov.

Martin Buber, filozof dialógu, tvrdí, že najprv musíme niekoho poznať, aby sme ho mohli spoznať. Cieľom dialógu je priviesť nás k lepšiemu spoznaniu druhého. Aj Baden-Powell dúfal, že spoznanie iných skautov ako bratov / sestier prinúti skautov zdržiavať sa vojny a pomôcť vytvoriť lepší poriadok vo svete. Skauting by sa mal usilovať o to, aby bol vzorom pre spoločnosť.

Skautská metóda podporuje dialóg tým, že formuje ľudí, aby boli schopní stretávať sa s ostatnými a uznať, že každá osoba je jedinečná, aj keď pochádza z odlišnej kultúry alebo náboženstva. Vytvára totiž ducha otvoreného spoznávaniu, oslobodzuje ľudí od predsudkov a pomáha im pochopiť vlastnú vieru, aby sa necítili ohrození vierou iných. Taktiež poskytuje príležitosti pre stretnutia s inými ľuďmi ako s bratmi a sestrami, dáva im možnosť stretnúť sa s ostatnými v akcii a spolupracovať na spoločnom projekte.

V prvom skautskom storočí sa dbalo na dialóg medzi ľuďmi rôznych krajín a národov. Na začiatku druhého storočia je potrebný dialóg a stretnutie medzi ľuďmi rôznych názorov na svet a rôznych náboženstiev.

Skauti nie sú nevyhnutne trénovaní na to, aby vysvetľovali svoju vlastnú vieru či presvedčenie. Vedia však vysvetliť seba, čo je dôležité pre nich a čo ich životom prináša bohatstvo a zmysel. A to stačí na podporu mieru prostredníctvom medzináboženského dialógu v skautingu, pretože je dôležitejšie, aby sa ľudia rešpektovali, než aby porozumeli fungovaniu náboženstiev.

Národné a medzinárodné skautské podujatia a predovšetkým svetové udalosti ponúkajú jedinečné okamihy dialógu a stretnutí. Najdôležitejšie je, že skauti žijú pri sebe a zažívajú spoločný život v tábore a na prvý pohľad vidia, ako viera a presvedčenie vplývajú na životy ostatných skautov. Pri spoločnom stole a prostredníctvom zdieľaných aktivít a skúseností sú schopní klásť si navzájom otázky neformálnym a adekvátnym spôsobom.

Takéto podujatia tiež ponúkajú príležitosť na štruktúrovanejšie semináre, počas ktorých môžu skauti skúmať rôzne náboženské tradície a prípadne lepšie porozumieť svojim vlastným. A keďže skauting to môže urobiť iba prostredníctvom svojich väzieb s náboženskými komunitami, mal by zabezpečiť, aby takéto workshopy plne profitovali zo spoľahlivého uplatňovania skautskej metódy.

Spolupráca rôznych náboženských skupín prítomných v skautingu (najmä prostredníctvom Medzináboženského fóra skautov) ponúka prostriedky na postupný rozvoj vzájomnej dôvery a osvedčených postupov vo vzdelávacom programe.

Táto skupina stavia na overených príkladoch v krajinách a na podujatiach, kde sa mladí ľudia rôznych náboženstiev stretávajú prostredníctvom skautingu. V mnohých krajinách je v miestnych komunitách veľké množstvo náboženstiev a zväzy skautov často pracujú na zapojení všetkých členov komunity do skautingu.

Ako sa naučiť žiť v harmónii s ostatnými: Kódex postupov

Medzináboženská organizácia pre Spojené kráľovstvo vytvorila nasledovné pokyny, ktoré môžu pomôcť skautom zažiť plodné a zmysluplné stretnutie a vybudovať dobré vzťahy s mladými ľuďmi z rôznych náboženských komunit:

- Rešpektuj slobody iných ľudí v rámci zákona na vyjadrenie viery a presvedčenia;
- Nauč sa porozumieť tomu, v čo ostatní v skutočnosti veria, a daj im slobodu vyjadriť svoje hodnoty vlastným spôsobom;
- Rešpektuj presvedčenie druhých o jedle, šatách a sociálnej etikete a správaj sa tak, aby si ich neurazil;
- Uznaj, že my všetci niekedy nedosahujeme ideály našich vlastných tradícií a nikdy neporovnávaj svoje vlastné ideály s praktikami iných ľudí;
- Snaž sa, aby nehoda neviedla ku konfliktu;
- Vždy sa snaž vyhýbať násiliu slov a postojov vo vzťahoch.

INŠPIRATÍVNE PRÍBEHY

© WSB Inc. / Bharat Scouts & Guides, India

„MODLITBA VŠETKÝCH VIEROVYZNANÍ“, BEŽNÁ SÚČASŤ SKAUTSKÝCH PODUJATÍ V INDIÍ

Bharatskí skauti a sprievodcovia (BS&G) v Indii sú otvorení ľuďom všetkých vierovyznaní a náboženstiev. Všetky aktivity začínajú a končia modlitbou. Pre tento účel sa používa inkluzívna modlitebná skautská pieseň. Modlitba je určená Všemohúcemu bez odkazov na konkrétnu vieru či náboženstvo. Okrem modlitebnej skautskej piesne sa taktiež koná ceremónia „Modlitby všetkých vierovyznaní“, ktorá je organizovaná na všetkých podujatiach, činnostiach, táboroch a kurzoch. Tie sa konajú na rôznych úrovniach (skupinové, miestne, okresné, štátne a národné). Cieľom je prezentácia vlastnej viery, ale aj budovanie rešpektu pre všetky vierovyznania. Nech ide o akúkoľvek udalosť, vždy je vyhradený čas pre „Modlitbu všetkých vierovyznaní“.

„Modlitba všetkých vierovyznaní“ zahŕňa modlitby všetkých náboženstiev a berie ohľad na všetky vierovyznania a presvedčenia, ktoré sú prítomné na zhromaždení. Súčasťou ceremoniálu sú zvyčajne tieto prvky:

- Vedický (hinduistický) chválospev alebo modlitba v sanskrite
- Členovia iných náboženstiev a vierovyznaní čítajú zo svojich svätých kníh alebo zdieľajú modlitbu / chválospev/ pieseň.
- Integrovaný prvok, v ktorom sa spievajú piesne, ktoré inšpirujú k spoločnému životu v harmónii, v anglickom, hindskom a regionálnom jazyku.
- Slávnosť sa končí zvolávaním, ktoré žiada mier pre všetkých.

Obrady „Modlitby všetkých vierovyznaní“ organizuje BS&G nielen na podporu duchovného a náboženského rozvoja svojich členov, ale aj na zvyšovanie povedomia o rešpektovaní rôznych náboženských praktík, ktoré vedú k mieru a harmónii, ako aj k budovaniu pocitu spolupatričnosti a vzájomnej dôvery medzi členmi rôznych náboženských komunit.

© WSB Inc. / Bharat Scouts & Guides, India

Keď spolu hovoríme o viere, musíme to robiť citlivo, čestne a priamo. To znamená:

- Uznať, že pre úprimný rozhovor je počúvanie rovnako podstatné ako rozprávanie;
- Byť úprimný o svojej viere a náboženskej vernosti;
- Neznevažovať presvedčenia a praktiky ostatných;
- Napraviť nedorozumenia alebo nepravdivé vyjadrenia nielen o našej vlastnej, ale aj o inej viere, kedykoľvek sa s nimi stretneme;
- Byť priamočiary o našich zámeroch; a
- Akceptovať, že na formálnych medzináboženských stretnutiach musíme dbať na rešpektovanie náboženských záväzkov všetkých prítomných.

Každý z nás chce, aby ostatní pochopili a rešpektovali naše názory. Niektorí ľudia budú chcieť presvedčiť iných, aby sa pripojili k ich viere. V spoločnosti, ktorá umožňuje viac vierovyznaní, by sa mal tento pokus vždy vyznačovať zdržanlivosťou a záujmom o slobodu a dôstojnosť druhého. To znamená:

- Rešpektovať, keď niekto chce byť osamote;
- Vyhnúť sa tomu, aby sme pretláčali naše názory a samých seba a zneužívali zraniteľné situácie, v ktorých sú niektorí ľudia či komunity;
- Vyhýbať sa proselytizmu a rešpektovať ostatných, keď majú pocit, že náboženská reč tela či rituály idú proti podstate ich viery;
- Byť citlivý a zdvorilý;
- Vyhnúť sa násilným činom alebo jazyku, hrozbám, manipulácii, nesprávnym podnetom alebo zneužitiu akéhokoľvek druhu moci;
- Rešpektovať právo ostatných s nami nesúhlasiť.

Žiť a pracovať spolu nie je vždy ľahké. Náboženstvo využíva hlboké emócie, ktoré môžu mať niekedy deštruktívne podoby. Ak k tomu dôjde, musíme vychádzať z našej viery, aby sme dosiahli zmierenie a porozumenie. Najpravdivejšie ovocie náboženstva je uzdravujúce a pozitívne. Musíme sa veľa učiť jeden od druhého, čo nás môže obohatiť bez toho, aby sme narušili našu vlastnú identitu. Stačí počúvať a reagovať otvorene a s rešpektom, aby sme mohli spolupracovať spôsobom, ktorý uznáva skutočné rozdiely a stavia na zdieľaných presvedčeniach a hodnotách.

Zdieľané hodnoty zakotvené v skautskom zákone a sľube poskytujú základ pre spolužitie a spoluprácu skautov. Vďaka tomu môžeme skúmať rozdiely a snažiť sa o hlbšie vzájomné porozumenie. Vďaka týmto spoločným hodnotám a záväzku budovať mierumilovnejší svet je skauting jedinečným miestom pre medzináboženský dialóg.

B - Konkrétne zásady

KAPITOLA 6 DUCHOVNÝ A NÁBOŽENSKÝ ROZVOJ NA VEĽKÝCH SKAUTSKÝCH PODUJATIACH

Úvod

Prítomnosť duchovného a náboženského rozvoja ako súčasť programu medzinárodných podujatí vyjadruje túžbu zabezpečiť, aby účastníci dostali príležitosť rozvíjať sa duchovne, fyzicky, intelektuálne a sociálne.

Program duchovného rozvoja bude musieť zohľadniť špecifické potreby účastníkov a bohatú rozmanitosť zastúpených náboženských spoločností. Bude dôležité nevytvárať predpoklady o dodržiavaní náboženských rituálov rôznych skupín a vyvážiť rešpektovanie slobody jednotlivcov s rešpektovaním náboženských zvykov a praktík.

ZÁMERY A CIELE

Cieľom Programu duchovného a náboženského rozvoja (SRDP) je pomôcť účastníkom rozvíjať sa duchovne, fyzicky aj sociálne prostredníctvom ich účasti na podujatí. Môžu sa uviesť najmä tieto podrobnejšie ciele. Sú určené ako doplnok k širším cieľom vzdelávania pre duchovný a náboženský rozvoj – sú obsiahnuté v časti, v ktorej sú načrtnuté ciele vzdelávania: múdrosť, prijatie, úžas, zasadzovanie sa a uctievanie.

Cieľom programu duchovného a náboženského rozvoja je pomôcť účastníkom:

- a) identifikovať spôsoby, ako môžu rozvíjať svoj vzťah s Bohom alebo s duchovnom;
- b) rozvíjať svoj vzťah s Bohom alebo duchovnom;
- c) rozoznať výhody vlastnej viery alebo vzťahu k duchovnu;
- d) stanoviť skautské hodnoty, preukázať záväzok a prijať ich ako kódex správania na celý život;
- e) zistiť, ako viera a duchovné presvedčenia vplývajú na životy jednotlivcov;
- f) vyjadrovať svoju vlastnú vieru alebo duchovné presvedčenie;
- g) rešpektovať iné vierovyznania.

Program duchovného a náboženského rozvoja účastníkom zvyčajne ponúka:

- a) príležitosť na zamyslenie sa nad ich skúsenosťami a na vyjadrenie tejto úvahy;
- b) možnosť dodržať všetky rituály vlastného náboženstva aj počas tohto podujatia;
- c) možnosť zažiť časť kultúrneho dedičstva predstavovaného náboženskými tradíciami a ľudskou tvorivosťou;
- d) hlbšie pochopenie skautského zákona a sľubu ako pravidiel života;
- e) hlbšie porozumenie a úcta k ich vlastným a iným náboženským tradíciám.

METÓDA

Skautská metóda naznačuje, že Program duchovného a náboženského rozvoja bude príjemný a aktívny, bude zahŕňať rozhodovanie sa a prevzatie zodpovednosti. Podporí rozvoj charakteru a zručností a znalostí súvisiacich s duchovnou stránkou života. Program bude zahŕňať, ale nebude sa obmedzovať len na zdieľanie v reflexii, modlitbe a bohoslužbách. Zohľadní tiež rozmanitosť vekových skupín, pripravenosti a zážitkov z viery účastníkov takým spôsobom, aby poskytoval škálu aktivít prístupných a stimulujúcich pre všetkých.

ZÁSADY

Porozumenie viere a duchovným presvedčeniam, ktoré sú základom Programu duchovného a náboženského rozvoja, je stanovené v skautingu a duchovnom rozvoji. Duchovný rozvoj možno definovať ako:

- získanie hlbšieho poznania a porozumenia duchovnému dedičstvu vlastnej komunity;
- objavovanie duchovnej reality, ktorá dáva zmysel životu;
- vyvodenie záverov pre každodenný život;
- rešpektovanie duchovných rozhodnutí druhých.

Cieľom Programu je použiť skautskú metódu tak, aby účastníci mali možnosť spoznať svoje duchovné dedičstvo a zistiť, že ich skúsenosti majú zmysel.

POTREBY ÚČASTNÍKOV DUCHOVNÉHO A NÁBOŽENSKÉHO ROZVOJA

Je pravdepodobné, že účastníkmi veľkých národných alebo medzinárodných podujatí budú:

- Skauti, ktorí nemajú špecifické náboženské tradície;
- Skauti s náboženským vierovyznaním (vo väčšej alebo menšej miere);
- Skauti, ktorí sa snažia prehliť svoje náboženské cítenie prostredníctvom skautingu.

Dôkladný program duchovného a náboženského rozvoja musí dbať na potreby všetkých týchto skupín.

Program

Hoci duchovný a náboženský rozvoj je neoddeliteľnou súčasťou programu a je prítomný vo všetkých skutočných skautingoch, súčasná globalizovaná kultúra naznačuje, že Program by mal mať jasnú a konkrétnu štruktúru. Môže preto obsahovať niekoľko nasledujúcich prvkov.

WORKSHOPY

Mali by byť súčasťou podujatia a môžu byť súbežne organizované s tými, ktoré poskytujú národné skautské organizácie či iné mimovládne organizácie.

Môžu sa zúčastniť náboženské vyznania ako budhizmus, katolícke, pravoslávne a protestantské kresťanstvo, hinduizmus, islam, judaizmus, sikhizmus a won-budhizmus. Môžu ísť o medzinárodné a / alebo miestne skupiny.

Workshopy môžu obsahovať rozličný výber aktivít a priestor na modlitbu a reflexiu. Skúsenosti účastníkov budú lepšie, keď bude každú činnosť vykonávať viac ľudí. Počet a rozsah seminárov by sa mal plánovať rovnakým spôsobom ako zvyšok programu.

Pri náboře môže byť potrebné hľadať „špecialistov“. Je nepravdepodobné, že bežní zamestnanci budú mať potrebné zručnosti a vedomosti na to, aby mohli poskytnúť dostatočne široký program.

INŠPIRATÍVNE PRÍBEHY

© WSB Inc. / Björn Wiklander, Svenska Scoutrådet

SVETOVÉ SKAUTSKÉ MEDZINÁBOŽENSKÉ FÓRUM A SYMPÓZIUM

Svetové skautské medzináboženské fórum (WSIF) je neformálna skupina zástupcov rôznych náboženských komunít prítomných v skautingu. Táto skupina je už niekoľko rokov veľmi aktívna a organizuje aktivity, ktoré pomáhajú mladým ľuďom skúmať aspekty viery na veľkých podujatiach, najmä na Medzinárodných skautských Jamboree.

Členovia WSIF sa stretávajú každý rok, aby koordinovali svoju prácu. Taktiež podporujú a poskytujú technické rady Svetovému skautingu v Dôležitých duchovných a náboženských otázkach. Členovia WSIF tiež prispievajú k rôznym zdrojom a publikáciám, ktoré vyvinula medzinárodná skautská organizácia v oblasti duchovného a náboženského rozvoja.

Každé tri roky organizuje WSIF Medzinárodné skautské sympóziu (WSIF) na podporu medzináboženského dialógu v skautingu.

Členské organizácie v rámci WSIF významne prispievajú k posilňovaniu kvality spirituality v skautingu a snažia sa o mier a globálne porozumenie prostredníctvom svojich medzináboženských aktivít.

PODKLADY PRE REFLEXIU

Pre účastníkov by mal byť pripravený materiál, ktorý im pomôže pri úvahách, medzi ktoré môžu patriť myšlienky, príbehy, čítanie, modlitby, aktivity a obrázky. Môžu čerpať z náboženských aj nenáboženských tradícií, ako napríklad materiály vyrobené pre Medzinárodné skautské Jamboree („Prieskumníci neviditeľného“ v Thajsku 2003 a „Čas premýšľať“ vo Veľkej Británii 2007). Zároveň by mali poskytovať usmernenia, ako by sa tieto texty mohli využívať.

SKAUTSKÉ STÍŠENIE SA

Skautské stíšenie sa je príležitosťou pre stretnutie skautov za účelom zamyslenia sa nad skautským zákonom a sľubom. Majú aj vlastne konkrétne usmernenia. Pri veľkých podujatiach by sa mohli opierať o zručnosti tých, ktorí dohliadajú na iné hlavné pódiové udalosti.

NÁBOŽENSKÉ ZHROMAŽDENIA

Mnoho náboženských zvykov padá na konkrétne dni a očakáva sa, že budú umožnené aj na veľkých národných alebo medzinárodných skautských podujatiach. Na základe predchádzajúcich skúseností môžeme povedať, že príprava a harmonogram týchto stretnutí upokojuje účastníkov a zlepšuje kvalitu stretnutí. Vymedzený čas by mali mať najmä ráno a večer, aby nezasaňovali do širšieho programu.

Žiadame komunity, aby:

- Podporovali účasť a pohostinnosť;
- Zabezpečili účasť a zodpovednosť mládeže;
- Pamätali, že môžu byť prítomní ľudia, ktorí nie sú zvyknutí modliť sa alebo uctievať rôzne tradície;
- Pamätali na mnohojazyčný charakter medzinárodných podujatí;

Na väčšine podujatí by mali byť prítomné nasledujúce tradície, avšak je nutné zvážiť potrebu ďalších:

- omša (katolícka),
- božská liturgia (pravoslávna),
- bohoslužby (kresťanské),
- modlitba Jumaa (v piatok na obed),
- Kabalat Shabbat (v piatok večer).

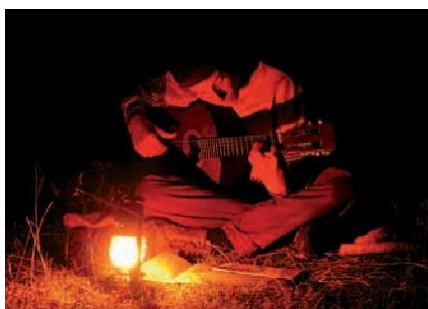
Nižšie sú uvedené osobitné pokyny pre medzináboženské obrady.

ŽIVOT NA TÁBORISKÁCH

Život na táboriskách je primárnou oblasťou, kde sa vytvárajú nové vzťahy a môže dôjsť k reflexii. Hlavne vďaka spoločnému životu skauti vnímajú rozdielne vierovyznania a hodnoty svojich rovesníkov, a preto je hlavným miestom pre medzináboženský dialóg.

Mali by sa zväziť pokojné oblasti, ktoré umožňujú fyzický priestor na zamyslenie a osobnú modlitbu. Bolo by prospešné, keby boli tieto miesta vhodne vybavené a prípadne mali personál.

Je dôležité, aby organizátori zabezpečili, že účastníci môžu počas svojich skautských podujatí pokračovať vo svojich bežných náboženských návykoch. Osobitná pozornosť by sa mala venovať stravovacím potrebám, načasovaniu a hygiene, a aby sa okrem toho zaistili príležitosti na modlitbu a meditáciu. Pri ich plánovaní je potrebné konzultovať s vodcami a náboženskými inštitúciami.

© WSB Inc. / International Union of Muslims Scouts (IUMS)

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

© WSB Inc. / Victor C. Ortega

MEDZINÁBOŽENSKÝ OBRAD NA VEĽKÝCH SKAUTSKÝCH PODUJATIACH

Medzináboženský obrad je typom skautského stíšenia sa a na veľkom skautskom podujatí môže byť významným prejavom spolupráce náboženských spoločenstiev v skautingu. Vzdelávacia činnosť je zameraná viac na posilnenie možnosti spolupráce ako na rozvíjanie poznatkov o iných tradíciách. Môže však poskytnúť ďalší stimul na zamyslenie sa nad skautským zákonom a sľubom.

- Pri plánovaní ceremoniálu využívajte skautskú metódu.
- Uistite sa, že obrad vedie mládež. Účasť náboženských vodcov sa vo všeobecnosti neočakáva.
- Oceňujte účasť vo forme úvah o prezentovaných témach.
- Používajte konkrétne náboženské prvky, špecifické pre jednotlivé tradície. Cieľom je skôr bohatá rozmanitosť ako spoločná forma. Keď sa neočakáva účasť ostatných, nie je potrebné upraviť ich formu. Takto sa môžu zachovať pojmy ako Allah a Ježiš.
- Snažte sa smerovať k otázke: „Čo je odkazom tejto náboženskej tradície na túto tému pre ľudstvo?“
- Budte veľmi opatrní pri žiadaní účastníkov, aby sa zapojili do modlitieb alebo podujatí. Toto je možné len vtedy, ak je text a význam prijateľný pre všetkých. Všimnite si však, že každý text má svoju hodnotu a odráža konkrétny názor a nemalo by sa predpokladať, že vyjadrený spôsob je prijateľný.
- Dávajte pozor pri výbere symbolov pre spoločnú akciu.
- Vyzývajte ľudí, aby sa zapojili iba vtedy, ak sa na to cítia.
- Dbajte na presné preklady všetkého obsahu, aby ste zaistili primeranosť.
- Nepoužívajte medzináboženský obrad ako čas spoločnej modlitby.
- Nepredpokladajte, v čo ostatní veria alebo ako budú reagovať.
- Nemodlite sa za ostatných. Modlitby môžu byť prednesené, vrátane modlitieb za dobro druhých, ale nie takým spôsobom, ktorý ich zapája.
- Nevyužívajte ceremoniál ako príležitosť na proselytizáciu.
- Nevyhlasujte náboženské presvedčenie. Aj keď v niektorých náboženstvách sa môže vyžadovať vyznanie viery, malo by byť jasné, že ide o osobnú záležitosť a nemalo by to byť hlavným obsahom žiadneho konkrétneho zásahu.
- Nevysvetľujte všetko: rovnako ako vtip nie je zábavný, ak sa musí vysvetliť, taktiež symbol je zbavený svojej sily, ak potrebuje vysvetlenie. Slová a činy by mali stačiť.
- Nedovoľte, aby bol obrad príliš dlhý.

Referencie & Webstránky

Referencie

Vďaka patrí:

- Svetovému skautskému medzináboženskému fóru
- Medzináboženskej organizácii Spojeného Kráľovstva
- Skautskej asociácii v Spojenom Kráľovstve

Webstránky

www.scout.org/spiritual

www.scout.org/wsis

SCOUTS[®]
Creating a Better World

© World Scout Bureau
Education, Research and Development
Marec 2010

World Scout Bureau
Rue du Pré-Jérôme 5
PO Box 91
CH – 1211 Ženeva 4 Plainpalais
Švajčiarsko

Tel.: (+ 41 22) 705 10 10
Fax: (+ 41 22) 705 10 20

worldbureau@scout.org
scout.org

SCOUTS[®]
Creating a Better World

